

Osobnosti s erby – 55.část

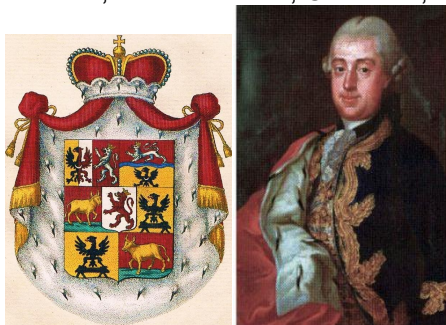
V další části osobností s erby bych se zde rád věnoval po skončení adventu jedlým kaštanům. Na adventních trzích se prodávají už od první republiky. Představil bych Vám zde tři šlechtice, kteří významně přispěli k jejich rozšíření v Čechách a založili tři sady, které přežily dosud.

Kaštany byly v Evropě po staletí hlavní obživou horalů a venkovanů, kteří se k nim vraceli v časech hladomorů a chudoby. Kaštanovník byl označován jako „strom dávající chléb“. Díky nízké ceně kaštanů, a naopak jejich vysoké nutriční hodnotě byl později znám jako „chléb chudých“. Proto byl vysazován na volné plochy v blízkosti lidských obydlí, a tak šířen Evropou. Přestože se s pěstováním u nás začalo již před více než 450 lety, máme v ČR pouze tři kaštanové sady a stovky jednotlivých kaštanovníků jedlých (*Castanea sativa* Mill.) v parcích a zahradách. Jiná situace je na Slovensku, kde mají desítky kaštanovníkových sadů.

Nejstarší jedinci rostou v kaštaně Chomutovského zooparku, která je nejseverněji položeným plodícím sadem kaštanovníku jedlého v celé Evropě. S výsadbou zde začali jezuité, kteří byli do Chomutova povoláni roku 1590 **Jiřím starším Popelem pánem z Lobkowicz**.

Letité stromy rostou ve druhé naší kaštaně v Nasavrkách u Chrudimi. Vznikla na pozemku bývalého auerspergského dvora za dob **Jana Adama Josefa knížete z Auerspergu** v roce 1776 nebo 1778, který byl výtečným hospodářem – založil ovocnou školku, kde mimo jiné pěstoval i kaštanovníky ze semen dovážených z jeho tyrolského panství v Tuxerském údolí. Oproti tomu jiný zdroj uvádí, že historie kaštanů začala v roce 1783, když kníže Auersperg dovezl z Itálie šest sazenic kaštanovníku jedlého a zasadil je na pozemek pod svým zámečkem. V příštích letech dovezl kníže další kaštany, a tak vznikl sad jedlých kaštanovníků.

V severních Čechách v okrese Litoměřice, přibližně 1 km západně od obce Březno, se nachází kaštanka Vinička, která není kaštanovým sadem v pravém slova smyslu, neboť se de facto jedná o lesní porost v oblasti působnosti Lesní správy Litoměřice. Tento kaštanový sad byl založen v roce 1827 **Karlem Daublebským šlechticem ze Sternecku**. Několik památných stromů se podle informací Agentury ochrany přírody a krajiny ČR nachází v Loučeni, Netřebicích, Chomutově, Damicích, Domaslavicích, Chotěboři, Dolním Vestci, Slavíkově, Liberku a Zábřehu nad Odrou.

**Jan Adam Josef
kníže z Auerspergu**

* 27.srpna 1721, Vídeň
+ 11.listopadu 1795, Vídeň

V roce 1746 povýšil František I. svého přítele Jana Adama Josefa z Auerspergu, z jednoho z nejstarších rodů habsburské monarchie a jeho prvorozené potomstvo do knížecího stavu. Nedostatek majetku knížete Jana Adama byl v témže roce zhojen jeho sňatkem s dvorní dámou Marie Terezie, bohatou dědičkou českých panství Nasavrky, Žleby a Tupadly, hraběnkou Marií Kateřinou ze Schönfeldu.

Jeho druhou manželkou byla Marie Vilemína z Neippergu, později proslulá milenkou Františka I., manželka Marie Terezie.

Hojně rozvětvený rod doposud žije.

**Karel Daublebský
šlechtic ze Sternecku**

* 4.září 1779
+ 1. května 1857

Významná českobudějovická patricijská rodina. Prvním spolehlivě doloženým členem rodu byl Jiřík, v pramenech uváděný původně s příjmením Doudlebský či Ziegler († 1591). Povýšením do šlechtického stavu nobilitačním diplomem 1. 7. 1620. V 18. století rozštěpili na českobudějovickou, pražskou, moravskou a korutanskou větev, někteří byli povýšeni i do stavu svobodných pánů v roce 1812; potomci českobudějovické větve žijí dodnes v Českých Budějovicích. Příjímým potomkem z korutanské větve byl rakouský velvyslanec v ČR Klas Daublebský (1940—2013).

**Jiří starší
Popel pán z Lobkowicz**

* 1540 (1551), Lobkovice
+ 1607 (1613), hrad Loket

Působil jako nejvyšší hofmistr Českého království (po císaři tedy třetí nejmočnější osoba v zemi a druhý nejvýznamnější zemský úředník). Byl horlivým katolíkem, roku 1590 založil v Chomutově jezuitskou kolej a roku 1591 krutě potrestal povstání luteránů. V roce 1593 zosnoval šlechtickou opozici proti Rudolfovi II. na českém zemském sněmu, za což byl roku 1594 zbaven úřadů i majetku, a byl až do své smrti vězněn (Líčkov, Kladsko, Loket) pro urážku císařského majestátu. Nikdy nepožádal císaře o milost a až do posledních dnů svého života vystupoval velmi sebevědomě. Hojně rozvětvený rod doposud žije.

Zdroj: Wikipedia, Zoopark Chomutov, www.zahradaweb.cz, Almanachy českých šlechtických rodů, Tyroff-Wappen, a J. Siebmacher's grosses und allgemeines Wappenbuch